

LUYỆN TẬP VỀ PHONG CÁCH NGÔN NGỮ BÁO CHÍ

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Củng cố kiến thức về phong cách ngôn ngữ báo chí.
- Nhận ra và biết tránh những cách diễn đạt thiếu trong sáng thường gặp.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

Hiện nay, trên nhiều văn bản còn có nhiều lỗi trong việc sử dụng tiếng Việt. Đó là những lỗi về dùng từ, đặt câu,... tức là những lỗi viết và nói không đúng chuẩn tiếng Việt. Những bài *Luyện tập về tiếng Việt* trong SGK *Ngữ văn 10*, *Ngữ văn 11* và *Ngữ văn 12* (Nâng cao) có đề cập những lỗi như thế. Riêng bài *Luyện tập* này quan tâm tới những cách diễn đạt thiếu trong sáng, như bệnh lạm dụng tiếng Anh, thói viết tắt tùy tiện và tệ dùng biệt ngữ xã hội một cách thiếu chọn lọc,... có thể gặp trên nhiều loại văn bản hiện nay.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

Bài tập 1

Đây là một bài luyện tập, GV hướng dẫn HS làm bài theo trình tự đã có trong SGK.

Mục a đề cập hiện tượng lạm dụng tiếng Anh có thể gặp trên một số văn bản, nhất là những văn bản viết về tin học và văn hoá, thể thao quốc tế. Đồng đảo người đọc khó mà hiểu hết nội dung những văn bản như thế.

Có thể viết lại những câu (đoạn) được dẫn ra trong bài tập theo nhiều cách. Tuy vậy, viết theo cách nào thì cũng phải chú ý thay từ ngữ tiếng Anh bằng từ ngữ tiếng Việt hoặc đã Việt hoá, hay phải dịch ra tiếng Việt (đặt trong dấu ngoặc đơn) cho người đọc hiểu được dễ dàng. Chẳng hạn :

– *Theo cái mốt của những người nổi tiếng, cô lập ra kế hoạch để trở thành một siêu sao. Tiếng hát của cô từ sóng MTV bở xuống, theo đường cáp toả đi chằng chịt các nẻo, hấp dụ mạnh mẽ tầng lớp thanh niên cấp tiến biết thế nào là tự do sau những cách nói "How are you ?" (Bạn khoẻ chứ ?) và "overnight" (qua đêm).*

– *Tại khu chợ, máy cũ bày bán nhiều vô kể. Có những cửa hàng chuyên mua máy thanh lí, làm thành một bộ máy vi tính vừa với túi tiền khách hàng.*

Mục b đề cập thói viết tắt tùy tiện. Muốn viết lại những câu được dẫn, cần phải biết rõ những chữ viết tắt :

– CVPM : công viên phần mềm.

– CNSH : công nghệ sinh học.

– KPVH : khu phố văn hoá.

Mục c đề cập tệ dùng biệt ngữ xã hội một cách thiếu chọn lọc. Muốn viết lại những câu được dẫn, cần phải biết rõ những biệt ngữ xã hội đã được dùng :

– *Bánh tòn* : bánh bao, xinh đẹp.

– *Vé* : tờ 100 đô la Mĩ.

– *"Dân biểu"* : người đạp xích lô.

– *Chảnh* : ra bộ làm sang.

Bài tập 2

Bài tập 2 yêu cầu HS viết tại lớp, khoảng 20 phút, một đoạn văn theo phong cách ngôn ngữ báo chí, sau đó GV thu lại và đọc nhận xét trước lớp một số bài.

IV – TÀI LIỆU THAM KHẢO

Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt, NXB Giáo dục, 1977.